

Soko psalmen, een belangrijk Surinaams cultureel erfgoed

door Nico Eigenhuis met bijdragen van - en hartelijke dank aan - Liesbeth Peroti

De Surinaamse Soko psalmen zijn niet bij een breed publiek bekend, maar vormen een belangrijk Surinaams cultureel erfgoed. De kennis is met name verbreid onder hen die het Afro religieus muziek repertoire kennen. Soko psalmen –ook wel Psoko psalmen genoemd- is een Afro-Surinaamse variant van stichtelijke liederen die is ontstaan ten tijde van de slavernij. De liederen kennen veel emotie en spiritualiteit en hebben teksten waarin veelal de hang naar Afrika wordt verwoord. De stijlvorm is veelal een “aksi-piki”, een vraag en antwoord spel met een aanhef door de voorzanger en een respons of bevestiging door de rest van het koor.

Een bekend lied in deze is bijvoorbeeld “Mi Afo kmoto na Nengre Kondre”, dat zich laat vertalen als ‘mijn voorouders kwamen uit Afrika’. De tekst is een oproep aan de voorouders en luidt in het Sranan/Surinaams:

UN NO YERE GENGEN E LOY

comp.: Afrikaans - Surinaams religieuslied
Traditional sokopsalm

Adagio

un' no ye - re gen - ge'e loy kar' mi - afo

4 kmo - to na Neng - re - kon - dre Mi kon be - gi mi a fo -

7 so - ko, he so - ko nyun gron

Copyright 2015 by Naks
Transcription made by Lisibeti Music Performing Arts

Un no yere, a dyen dyen loy U no yere, dyen-dyen loi, kar mi Afo kmoto na Nengre Kondre
Ma u no yere, benta ho, kar mi Gran-sma kmoto na Nengre Kondre

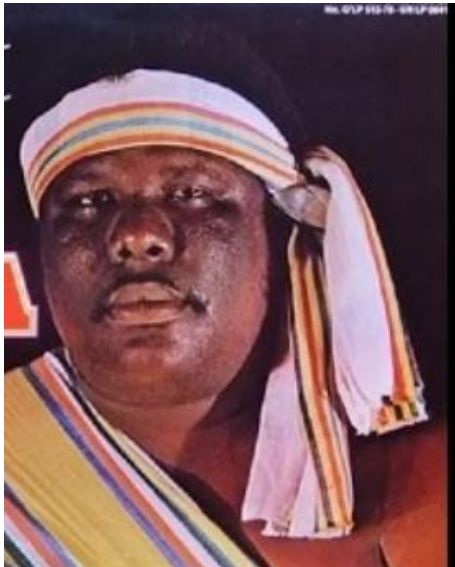
Enkele belangrijke gezichten uit het verleden en heden:

Emma Mais+

Emma Mais was de voorzangster (Trotji) van de groep Maisa. De naam Maisa verwijst enerzijds naar de persoon Emma Mais en anderzijds direct naar Maisa “moeder aarde”. Maisa is onlosmakelijk verbonden aan Mais en Mais is onlosmakelijk verbonden met Maisa. In het werk van de groep Maisa wordt het koorkarakter op de voorgrond gebracht. Emma was een van Suriname's beste zangeressen. Een belangrijke kwaliteit van haar was het als het ware ‘in trance’ zingen van haar liederen.

Johan Zebeda+

Johan Zebeda is bekend als Kawina zanger. Beroemde titels van hem zijn met folkgroep Naks het album This is Surinam en solo Tantiri a no dong (zwijgen is goud), waarop naast de titelsong o.a. ook het lied Odi odi den Moordenaar is terug te vinden. Een grote verdienste van Johan was ook dat hij in 1984 een aantal soko psalms heeft vastgelegd.

Ma Es+ (Esseliene Fabies)

Esseliene Fabies, beter bekend als 'Ma Es', was de voorzangster van de Afro-Surinaams culturele organisatie NAKS (Na Afrikan Kulturu fu Sranan). Haar zangtalent werd ontdekt door de toenmalige NAKS voorzitter Mr. Eugene Drenthe. Ze werd al snel de stem en het gezicht van NAKS, en oogste veel bijval met haar luide en heldere stem die ze als een geschenk van God zag. Ze was zowel actief voor de groep Naks zang en dans als de groep NAKS Kotomisi. Ze ontving voor haar werk diverse onderscheidingen.

Mavis Noordwijk

De in Suriname bekende muziekpedagoge Mavis Noordwijk beheerst vele genres. Zij heeft in haar repertoire canons, qoud libets en eenvoudige nummers in twee-of driestemmige zetting, in verschillende talen en stijlen. Ze richtte diverse koren op en maakte ook een muziekbundel voor kinderen "Alonki; een verzameling Surinaamse volksliedjes". Mavis vindt het niet erg om als Pietje precies bekend te staan.

Lisibeti (Liesbeth Peroti)

Lisibeti is de artiestennaam van Liesbeth Peroti. Ze is o.a. pianiste, zangeres, docente/muziekpedagoog, actrice en producent. Van haar hand is de bundel Caribische Volksmuziek voor piano, een uitgave van essentiële wereldmuziek gearrangeerd door Liesbeth S. Peroti. Ze is actief in de podiumkunst met het uitdragen van o.a. Surinaamse muziek van folklore tot klassiek. Ze heeft een studie gemaakt van de sokopsalm.

Zie voor de meer informatie het stuk achtergronden van de sokopsalm.